

Myndin er av tí kenda norska havgranskarinum, Kristian Wiborg. Tað er eingin vandi við at veiða reyðæti, tí tað er nóg mikið til av tí, sigur hann

Noreg er helst einasta land í heiminum, har teir fiska reyðæti. Men hertil er at siga, at norðmenn bert brúka smáar útróðrabátar við primitivum reiðskapi til at veiða æti við.

Føroyingar harafturimóti fara um nakrar mánaðir sum teir fyrstu yvirhøvur at royna eftir reyðæti við einum nýggjum fari, sum er bygt til endamálið. Her verður ikki talan um at brúka vanligan reiðskap, sum verður brúktur umborð á smáum útróðrabátum, men harafturimóti at brúka ein sonevndan fyllurseparator, sum sjógvur verður pumpaður ígjøgnum og æti síðani skilt frá.

Í Sosialinum í mars mánaða í fjør høvdu vit samrøðu við ein av undan-gongummonnum innan hetta projektið, Knút Nolsøe. Nú er so skjótt eitt ár farið og báturin til partafelagið »Plankton» í Kaldbak stendur í gerð á danskari skipasmiðju. Hann verður liðugur í vár.

Júst í hesum døgum er fyllurseparatorurin farin til Danmarkar við skipi, har hann skal setast í nýggja skipið, sum verður bygt á skipasmiðjuni í Hvide Sande.

Separatorurin hevur verið royndur í Føroyum við góðum úrsliti. Umframt hann kemur nýggja skipið hjá P/f Plankton eisini at hava ein astikk umborð, sum er serliga útgjörður til at finna fram til

æti í sjónum. Í hesum sambandi kann nevast, at veiðan hjá norðmonnum í dag er á nógvlægri støði, tí teir hava ikki hesi nútímans tólini at finna fram til æti við og brúka heldur ikki maskinur at skilja æti frá sjónum.

Vit hava funnið hesa áhugaverdu greinina um norsku ætveiduna í »Fiskaren» og loyva okkum at prenta hana her.

Vit loyva okkum her at endurprenta grein úr norska blaðnum »Fiskaren», har greitt verður frá veiðuni eftir reyðæti við norsku strendurnar:

Í teimum báðum kommununum Os og Austevoll í Hordalandi í Noregi hava nakrir smáir útróðrabátar trolað eftir reyðæti (plankton) tey seinastu 10 til 12 árin — við góðum úrsliti. Trolingin fer fram um várið og trola teir bert í ein góðar mánað innan-skens á Bergensleiðini.

Hesir 5–7 bátarnir avreiða umleið 120 tons av reyðæti árliga. Tað er tó einki til hindurs fyri at fleirfalda hesa veiðuna, um eftirspurningurin er til staðar.

Vaksandi áhugi

Sjálvir eru planktonfiskimenninir nú av teirri áskoðan, at møguleikarnir týkjast góðir fyri at økja um søluna av reyðæti. Formaðurin í felagsskap-

Norskt blað skrivar:

»Framfor gjennombrot for planktonfisket på kysten» Reyðæti brúkt í laksafóðri og í vanligari mannafóði

innum hjá planktonfiskimenninum, Rolf Bugge sigur í eini samrøðu við »Fiskaren», at áhugin fyri reyðæti er vaksandi bæði í Noregi og aðrastaðni.

Í dag verður umleið 85% av norska reyðætinum útflutt. Av hesum verða tey 70% brúkt í suppum og aðrari mannafóði. Hetta gevur matinum nógvar proteinir og ein sterkan smakk. Restin av reyðætinum verður brúkt í fóðri hjá alifiski.

Tað er í dag stórus áhugi fyri at keypa reyðæti í Noregi. Serliga eru tað fiskaalarar, sum brúka æti í fóðrinum til bæði sil og laks. Kjetid fær ein vakran reyðan lit, tá fiskurin fær fóður við reyðæti blandað uppi.

Fóður til alifisk

— Í dag selja vit bert eina minni nøgd av reyðæti til fiskaalarar, sigur Bugge, men vit frætta frá teimum, at tað er framúr gott at brúka í fóðrinum, og vit rokna tí við, at vit á hesum marknaðinum kunnu fara at hava vøkstur í framtíðini.

Bugge sigur viðari, at arbeiðt verður við eini ætlan at byggja eitt virki, sum skal blanda reyðæti

uppi fóður til alifisk. Talan er um at framleiða 5000 tons av hesum fóðri árliga. Áhugi er fyri at blanda millum 7 og 8 prosent av reyðæti í fiska-fóðurið. Hetta ber so í sær, at fiskimenninir bert til henda eina móttakararan skulu avreiða millum 300 og 500 tons av reyðæti.

»Gjøgnumbrot»

— Mangt bendir á, at vit kunnu vænta eitt gjøgnumbrot hvat viðvíkur eftirspurninginum eftir reyðæti sigur Bugge — og væntar hann tí eisini, at fleiri og fleiri fiskimenn fara at leggja seg eftir at veiða reyðæti.

Hann leggur tó aftrat, at tað hevur stóran týdning, at fiskimenninir vita, hvussu reyðæti skal handfarast fyri at tryggja eina góða góðsku. Byrja nakrir at lata vanaligt og illa handfarið ráevni til keypparan, so kann tað bera við sær, at hetta fer at oyðileggja teir marknaðir, sum aðrir hava brúkt ár um at byggja upp.

Reglur

Teir, sum veiða plankton, hava sjálvir gjørt ymsar

reglur um, hvussu reyðæti skal veiðast. M. a. siga hesar reglur, at reyðæti skal avreiðast sama dag, sum tað verður veitt. Veiðan skal eisini liggja í isi, tá hitin í luftini er meira enn 7° C. Somuleiðis skal reiðsskapurin vera væl hildin og sjógvurin skal sílast væl frá ætinum, áðrenn ætið verður lagt í is.

Tað eru smáir bátar, sum norðmenn brúka at veiða plankton við. Henda veiða fer fram í tí tíðini, tá litið er av øðrum, og tá bátarnir bíða eftir, at makrelsesongin skal byrja. Bátarnir eru úr 30 upp í 60 fót til støddar og teimum nýtist ikki rættiliga stóra maskinorku til hesa veiðuna. Maskinorkan er úr 30 upp í 100 HK.

Trolreipskapurin hevur manningin á bátunum sjálf virkað til hesi seinastu 10 árin. Sjálvur trolposin er 45 metrar og er úr nylon. Bátarnir hava trol av hesum slagnum á báðum skipssíðunum. Hvert trolid tekur 2 tons, áðrenn reyðæti verður pumpað umborð á bátin.

— Hetta er ein avbera góður reiðsskapur, sum fiskimenninir hava arbeiðt seg fram til hesi seinastu 10 árin, sigur Rolf Bugge. Tey seinastu fyra árin hava fiskimenn fingið triggjar krónur fyri kilo av reyðæti. Hetta eru teir ikki nøgdir við longur. Men tað hevur bert verið ein keypari av reyðæti og tað er Norsk Medicinal

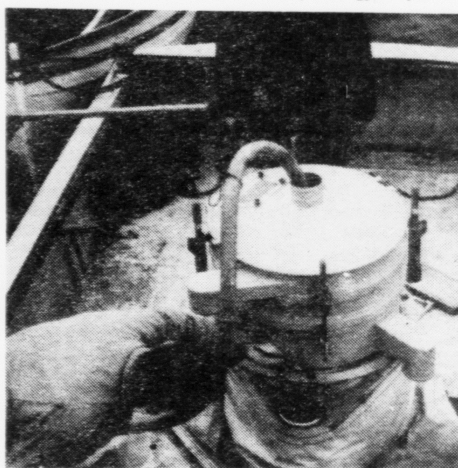
Union — soleiðis at fiskimenn standa seg ikki so væl í prissamráðingunum. Hetta vóna teir fer at broytast, nú fleiri keyparar vera til reyðæti.

— Hóast nóg er gjørt av fiskimenninum og felagnum, so er sjálvandi nóg eftir at gera, sigur formaðurin í felagnum, Rolf Bugge í samrøðuni við Fiskaren. Her er so bæði talan um viðgerð, produktútvikling, royndir, føðingsroyndir, markedsføring osfr.

Eisini er neyðugt at kanna reyðæti í havinum fyri at finna fram til, hvussu hetta litla djórið ferðast, hvat tað livir av og so serliga, hvussu menn finna fram til hvar reyðæti stendur til ávisar tíðir.

— Men er tað ikki eitt sindur vandamikið at fiska sjálva føðina hjá øllum øðrum fiskum í havinum varð Rolf Bugge at enda spurður um.

Til hetta sigur hann, at tað skulu vit ikki bera ótta fyri. Hetta er bæði planktonfiskimenninir sjálvir og dr. philos Kristian Fr. Wiborg á Havgranskingsarstovninum samdir um. Harra Wiborg er sera kendur innan m.a. kanningar av reyðæti. Wiborg upplýsir, at ársframleiðslan av reyðæti framvið norsku strondina er millum 20 og 30 milliónir tons — soleiðis at henda avmarkaða veiðan er bert ein litil blettur í havinum.

Ætiseparatorurin umborð á »Shellfish» í Skalfirði. Er nú farin til Danmarkar at setast í nýggja skipið

Umboð á norsku planktonbáti. Teir eru í ferð at hyggja í royndarposan fyri at vita um reyðæti stendur nóg tætt til at tað kann løna seg at koyra trolid út